

Aqqalu C. Jerimiassen
Atassut

EM 2021/15a
27. September 2021

Debat på baggrund af formanden for Naalakkersuisoq's tale ved åbningsceremonien.

(Formanden for Naalakkersuisut)

Det er selvfølgelig visit at skulle forholde sig til Formanden for Naalakkersuisuts åbningstale, det første man bemærker er, at Naalakkersuisut vil forbedre de ældres vilkår. Det er noget som vi fra Atassut naturligvis bemærke i og støtter fuldt ud.

Vi kan allesammen håbe på at budskaberne omkring Covid-19 vil blive hørt og fulgt af befolkningen, og lad os bede til at vi kan fortsætte med at beslutte uden partifarver, for pandemien er fuldstændig ligeglad med partierne.

De ældres vilkår blev bragt op tusind gange under valgkampen, og alting så ud til at være grønt og frodigt og fyldt med håb. Virkeligheden er desværre ikke sådan. Sådan som vores demokratiske system er indrettet, tager altid enormt lang tid, og det vil tage tid før vi får resultaterne at se. Desværre er grunden til det langsommelige proces det enorme centraliserede styre vi har kastet os ud i. Det er endt med at uanset hvor mange penge vi ellers tilsidesætter på ældreområdet, så er der ingen direkte indflydelse for de ældres vilkår.

Velfærd kommer ikke fra et centraliseret styre, velfærd er baseret på et folk der arbejder, tager uddannelse, og har et godt indsigt i samfundet. Det vigtigste er; individet der tager ansvar for sig selv og forsørger sin familie og har skabt et trygt hjem. Det vigtigste for alle er et trygt hjem, et hjem hvor mor og far som skaber et trygt tilværelse, et varmt hjem, hvor barnet har et godt grobund til at kunne opnå egne ting i fremtiden.

Omsorgssvigt er et samfundsansvar, dig mig og alle her i salen. Ikke mindst har vi et stykke arbejde at udføre indenfor ændring af lovgivningen, så folk der har begået seksuelle krænkelse kan få hårdere domme. Vi skal også være bedre til at spotte adfærd der kan føre til krænkelse mod børn, ikke kun herfra, men også fra hele samfundet, for det er allerede for sent når skaden allerede er sket. Det handler et højere og mere intensivt terapi og behandling, man skal lettere kunne henvende sig til nogen hvis man oplever noget adfærd. Så vi ikke venter på skaden sker. For det er essentielt at vi gør et stort indsats før vi kan komme til at formindske omsorgssvigt og krænkelse. Selv om Formanden for Naalakkersuisut rigtigt nok fremlægger mange gode visioner, så synes vi at vi skal gøre mere ud af forebyggende tiltag.

Vi skal have et stærkere samarbejde med kommunen, det er mennesket, det vigtigste, som vi skal have i centrum. Fra Atassuts synspunkt; det er kommunen der står befolkningen tættest, det er derfor kommunen som bør have det tætteste kontakt til befolkningen. Derfor bør Naalakkersuisut uddelegere langt flere opgaver til Kommunen, decentralisere en række opgaver der står borgerne tættest. I det lange bane; Selvstyret skal sætte lid til Kommunerne, i stedet for at Kommunerne sætter lid til Selvstyret.

Det er vigtigt at være tilpasningsdygtig i disse tider, især når to større lufthavne er på vej. Det er glædeligt at se at Nuuk er godt med ift. den kommende landingsbane. Derimod kan man ikke sige at udviklingen foregår på samme måde i Nordgrønland, selv hvor der ellers er en atlantlufthavn er på vej. Derfor kan man ikke komme udenom at skabe en mere fleksibel arbejdsangift. byggeri og landtilpasning før det er for sent.

Der kommer ikke flere turister blot ved at bygge tre lufthavne, det er os befolkningen der skal arbejde og sørge for at der skal komme flere turister. Byer der skal have nye lufthavne skal også have tænkt på hvor de mange turister skal huses. Eksempelvis ligger 80% af alle hoteller og overnatningsmuligheder i Ilulissat, når man ser på Diskobugten. Det har altid været hensigten at turisterne skal spredes ud til hele kysten, men vi kan ikke tvinge turisten at tage til Paamiut hvis vedkommende lander i Nuuk. Det er landets befolkning der selvstændigt skal arbejde for at skabe attraktioner og muligheder i ens eget by.

Der er ingen udvikling uden et fleksibelt infrastruktur, derfor bør vi booste servicekontranten betragteligt. For et godt erhvervsliv med et godt økonomisk omløb i samfundet, vil kunne betale alle de penge tilbage, og derfor bør ses som en investering. Man kan blot se på verdens mest kapitalistiske samfund der til 2022 har vedtaget at tilsidesætte \$88mia. dvs. 654 kroner til servicekontrakter. Således har landets befolkning og erhvervsliv et fleksibelt infrastruktur til at kunne skabe arbejdspladser og projekter, det er et stærkt grobund for et sundt erhvervsliv der sikres. Derimod har vi herhjemme set servicekontrakterne som rene udgifter når det gælder infrastruktur, kunne vi ikke ændre på det og tænke længere ud i fremtiden.

Fra Atassut er vi godt tilfredse med budskabet om så småt at begynde at overføre byggeriområdet og bevillingerne dertil i kommunerne. Det er det der skal være drivkraften bag de selvstændiges muligheder til at udvikle sig i områderne. For de beløb som kommunerne selv bruger til de mangebeboelsessteder ses blot nu som at være noget som er bedre end ingenting.

Vi skal have en lige udvikling, ja; disse ord kunne man godt være enige med fra Atassut, men så skal vi så også pointere; at man ikke skal bremse op for udviklende steder, for at kunne udvikle steder der er gået i stå. For hvis vi skal bremse steder i udvikling, vil det betyde store tab i skatteindtægter.

Vi vil også fra Atassut sige at vi er glade for de store planer om mere produktion af grønt energi, for det er på tide at vi stærkt nedsætter den store indport af fossile brændstoffer. Derfor bør vi også begynde at sætte prisen ned for elektricitet for at flere hjem skal kunne have el-varme. For som det er i dag, vil det til hver end tid kunne betale sig mere at have oliefyr hjemme, selv i byer hvor der er el mere end der bruges, som f.eks. i Ilulissat, vil man hellere have oliefyr, da det økonomisk set kan betale sig mere. Vi kunne rykke tanken nærmere til; Hvorfor skaffe flere penge til mellemøsten, når vi allerede kan et langt større overskud til vores egen Nukissiorfiit? Lad os hellere bruge vores penge her i landet, når vi nu allerede kan.

Lad os straks skabe og producere mere miljøvenlige og vedvarende energi, lad os benytte de store søer med enorme energiproduktionspotentialer, så vi kan lokke de internationale producenter af datacentre til Grønland. Lad os benytte af den store internationale investeringsparathed.

Det er altid en tung sag at debattere fiskeri. For det er vidst noget af det sværeste at skulle tilfredstille alle parter på dét område. Derfor bør vi omstille vores tankegang, for alle mulige andre lande tjener stort på fiskeopdræt. For vi er nok en af de få lande der sakker bagud på det område og slet ikke benytter sig af muligheden. Fra Atassut synes at det er meget spændende, det som fiskerikommissionen har planer om, vi vil i samme lejlighed opfordre Naalakkersuisut om at have et godt samarbejde med Inatsisartut. Man bør kunne samarbejde om Grønlands førende indtægtskilde. Lad os tilsidesætte vore partifarver, som man nu også plejer at sige, nogle gange skal man kunne sluge kameler for at kunne opnå det største og bredeste forlig.

Fra Atassut er vi meget glade for den opbakning der har været omkring en mulig hjemtagelse af fødevarer området, der vil kunne forbedre vores muligheder for at kunne handle mere med fisk og skaldyr. Atassut bragte jo beslutningsforslaget om hjemtagelsen af området tilbage i 2018, efter at Atassut er kommet ind i Inatsisartut igen, og har været et mærkesag for os lige siden. Vi ser fra Atassut et lyspunkt i fremtiden.

Desværre er det internationale handel letpåvirket af forskellige ting. Når man så kun har det ene indtægtskilde som det primære, vil vi altid være meget udsatte, især på det sidste ift. pandemien. På samme måde er vi også meget udsat hvis vi får dårlig omtale i det internationale ift. hvordan vi agere os udadtil, vil vores handel blive stærkt påvirket, i værste fald kunne vores fiskehandel boykottes.

Jeg er selv opvokset med Grønlands store drømme om råstoffer, alligevel har vi den dag i dag ingen betydelige indtægter deraf. Det er ellers en god drøm om store indtægter fra råstoffer, men vi har dog kun oplevet en kæmpe splittelse i befolkningen på baggrund af råstoffer, det har vi allesammen være vidne til. Det er selvfølgelig emnet om minedrift med radioaktivt indhold der er størst. Skal vi så til hvert Inatsisartut valg have det som det vigtigste emne? Det bliver meget dyrt for samfundet. Fra Atassut mener vi stadigvæk at det er en principiel beslutning der skal træffes af befolkningen, lad befolkningen én gang for alle beslutte hvad vi skal med uran, i stedet for at bruge hvert valg på emnet med kæmpe splittelse.

I takt med globaliseringen er nationalistiske tendenser også ved at være udfaset, historisk set har vi set eksempler på overdrevne nationalistiske bevægelser kun har ført til interne splittelser og krig, det skal vi som et folk sørge for aldrig at skulle opleve. Debatten og meningene om rigsfællesskabet samt løsrivelse er noget som påvirker hvordan folk ser én, vi vil fra Atassut direkte sige at Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggendes udtalelser blot har splittet befolkningen, således at vi som gerne vil bevare rigsfællesskabet for en tid endnu bliver beskyldt for at være imod Grønlandere og gerne være danske .

Det er en alvorlig sag der blev bragt op og kan aldrig accepteres, og er noget som går stik imod Formanden for Naalakkersuisuts åbningstale. Bedsteforældre vil jo aldrig nogensinde lære deres barnebarn at skulle skelne mellem folk baseret på etnicitet, bedsteforældre skal jo til hver en tid opmuntre og udvise kærlighed, i stedet for at sige: "disse folk er mindre grønlandske fordi de ikke vil løsrivelse nu". Det er en tankegang der er meget forældet og går vi 50 år tilbage, så kunne det sammenlignes med den sidste leder af en minoritets gruppe i Sydafrika F.W De Klerk der afskaffede Apartheid og sagde følgende ord: "Det største styrke er at kunne lytte", og derfor skal vi som folk aldrig nogensinde vende det om og sige det modsatte.

Vi skal allesammen sørge for at der er plads til alle, uanset hudfarve og sprog. For hvorfor skal vi nogensinde have lyst til at splitte folket? Ved at sige; du som gerne vil have selvstændighed er en god grønlander. Det er slet slet ikke sådan, og jeg som er blandet med mange forskellige etniciteter, aldrig i tvivl om at jeg er grønlander, og min grønlandskhed bliver aldrig mindre af når jeg siger; sådan som vi har det nu, vil jeg gerne forblive en del af rigsfællesskabet for en tid.

Kære Formand for Naalakkersuisut, vi vil fra Atassut opfordre dig; du må samle befolkningen, lad os styrke det bånd som en lyshåret pige der holder en dreng med mørkere hud, i stedet for at splitte dem, lad os give dem styrke og lad dem opleve nærhed. For man er aldrig født med splittende følelser, det er noget som er skabt og videreført. Et barn som oplever kærlighed og omsorg til sine medmennesker fra sine mor og far, vil ikke videreføre splittende adfærd og forældede synspunkter. Lad os have en mere globaliseret synspunkt end selvophøjede nationalistiske etniske synspunkter.

Vrede er ikke vejen frem til udvikling, og vi har ytringsfrihed, og talemåden; "Vi er stadigvæk undertrykt og er stadigvæk koloni" er noget som vi fra Atassut vil vende om og sige; siden hjemmestyrets indførelse i 1979 har vi skabt rigtig mange love, og det er de love som vi alle til hverdag følger og lever under. Det er ikke statens love der undertrykker os, for der er ikke nogen fra staten der kommer og siger til os hvad vi skal og hvad vi ikke skal, vi kunne sagtens have stemt om løsrivelse siden i går hvis vi ville.

Kort sagt, når vrede udløses mod udefrakommende og giver dem skylden, så starter fremmedgørelse og man starter med at pege fingre, og alle sanser for fornuft forsvinder og man begynder at handle ud fra følelser. Vi kan desværre se at det er der vi er på vej hen, også især når man kalder dem der ikke vil have løsrivelse i morgen, for ikke rigtige grønlandere, og når man går væk fra at ville arbejde for folket og hellere vil arbejde for landet. Fra Atassut vil vi gerne have et selvstændigt menneske, og det selvstændige menneske vil være med til at løfte samfundet.

Som helhed bør man tage Formanden for Naalakkersuisuts budskaber godt, man skal også huske og respektere folkets valgte, det håber vi fra Atassut.

Med håb om et godt trykt samarbejde hører vi og tager Formanden for Naalakkersuisuts budskaber i hans tale til eftertragning.